

ЧИ ВІДБУДЕТЬСЯ РУКОСТИСКАННЯ?

Отже, фінальний акт трагікомедії під назвою «Мирні переговори» наближається до своєї кульмінації. Президент Зеленський, пройшовши вогонь, воду та вашингтонські килими, підтвердив готовність до особистої зустрічі з російським диктатором Путіним.

І тут виникає маленька, але вкрай незручна проблема: його візаві офіційно розшукується Міжнародним кримінальним судом за воєнні злочини.

Як відомо, під час брифінгу за підсумками зустрічей у Білому домі президент України підтвердив свою готовність до зустрічі з російським диктатором Путіним. Ба більше, Володимир Зеленський наголосив, що він та українська сторона готові до будь-якого формату перемовин.

Згодом на закритій зустрічі з журналістами в Києві він заявив, що двостороння зустріч із Володимиром Путіним має відбутися в нейтральній Європі.

Незрозуміло, але цікаво. Бо 17 березня 2023 року Друга палата досудового розгляду Міжнародного кримінального суду видала ордери на арешт двох персон у контексті ситуації в Україні: Володимира Володимировича Путіна та Марії Олексіївни Львової-Белової.

Це створює унікальну моральну та правову колізію, хоча й сама проблема не нова. Ще у 2019 році в Парижі організатори доклали максимум зусиль, аби уникнути публічного рукостискання Зеленського та Путіна – лідери зайшли до зали окремо і сіли за стіл навпроти одного. Наскільки токсичним був цей жест ще до повномасштабного вторгнення. Тепер же, коли на путіні висить ордер МКС, ситуація стала радіоактивною.

Ще не так давно українські посадовці патетично заявляли, що «світ трічі думатиме, перш ніж тиснути йому руку». Схоже, час на роздуми скінчився. Тепер доведеться не лише «подивитися один одному в очі», а й виконати весь дипломатичний танець, можливо, включно з рукостисканням.

«Світові лідери трічі думатимуть, перш ніж тиснути йому (В. Путіну. – О. Р.) руку або сідати з ним за стіл переговорів. Світ отримав

сигнал, що російський режим є злочинним і його керівництво та поплічники будуть притягнуті до відповідальності», – емоційно прокоментував це насправду історичне рішення МКС тодішній Генпрокурор України Андрій Костін.

Яким чином Володимир Зеленський планує знайти вихід з цієї правової і водночас моральної колізії? Бо вже не вийде: *«Нам нужна паcматреть друг другу в глаза і прекратіть эту вайну»*. Доведеться не лише позичати очей у Сірка, а й витримувати незмигний чекістський погляд «бункерного» диктатора у виконанні оригінала чи вишколеного двійника. А як бути з рукостисканням згідно дипломатичного протоколу? Таки доведеться трічі подумати, аби зважитись на потиск...

Утім для нейтральних австрійців такі міждержавні заковики традиційно не становлять жодних проблем. Так, МЗС Австрійської Республіки вже запобігливо повідомило, що країна готова забезпечити переговори лідерів України та Росії щодо завершення війни. Мовляв, для цього Відень може навіть провести консультації з Міжнародним кримінальним судом у Гаазі (Австрія є договірною стороною Римського статуту МКС), аби узгодити питання ордера на арешт Владіміра Путіна аби уникнути його затримання під час візиту.

Та, як мовиться, ставка вища за життя. *«Зеленський чітко дав зрозуміти: усі територіальні питання можуть обговорюватися лише на*

його особистій зустрічі з Путіним» (Андрій Єрмак).

Ключове: «ОСОБИСТА ЗУСТРІЧ».

Хтось може уявити/змодельовати/сфантазувати її початок і перебіг?

Це перетворює дипломатію на якийсь містичний ритуал, де потрібно витримати незмигний чекістський погляд оригіналу (або його двійника) і пройти випробування рукостисканням, щоб, можливо, отримати шанс на мир.

Та схоже, що навіть цього театру абсурду не буде. Поки Україна та її партнери ламають голову над тим, як організувати зустріч, не порушивши при цьому всі писані й неписані закони, Кремль робить хід конем. Головний російський «дипломат» Лавров раптом занепокоївся... легітимністю президента Зеленського. Мовляв, треба спершу визначити, чи має він право щось підписувати.

Цей пропагандистський маневр настільки ж примітивний, наскільки й ефективний. Він миттєво переводить дискусію з незручної для Кремля теми (статус путіна як підозрюваного у воєнних злочинах) на абсолютно вигадану проблему (легітимність українського президента).

Таким чином, поки на Заході готуються до складних юридичних танців, а в Києві – до моральних дилем, у Москві просто перевертають шахівницю. Бо навіщо думати про рукостискання, якщо можна просто заявити, що тиснути руку нікому?

Олег К. РОМАНЧУК

